

Potser no ens fan falta tants llibres

Text > XAVIER CORTADELLAS

Il·lustració > MARC VICENS

En una fira de llibres parlo amb un dels molts editors. No diré noms. Tampoc no diré cap títol de cap llibre en aquest article. Haureu de creure'm, doncs. L'editor m'explica que fa uns mesos —quan llegiu això, segurament ja farà més de mig any—, va posar-se en contacte amb un escriptor perquè li escrivís un pròleg. O potser era també un professor, que tots sabem que molt sovint és complementari. El cas és que el professor-escriptor va aprofitar-ho per dir a l'editor que, si volia, podia enviar-li uns quants exemplars d'un altre llibre seu i que, quan vengués algun exemplar del llibre del qual ell havia escrit el pròleg, podia regalar als compradors un exemplar del seu altre llibre. L'editor va estar-hi d'acord. Dies més tard, van arribar-li els exemplars d'aquell llibre. No sé si ho dic bé, però li'n van arribar unes deu caixes. De trenta exemplars cadascuna. En total, doncs, uns trescents llibres. Però potser eren més. Ja dic que no acabo d'estar segur de la quantitat.

—I què en faràs? —vaig demanar-li.

—Els regalaré, però el més probable és que els acabi llençant. Ni l'autor sap què fer-ne.

Abans no els llencés, va donar-me'n un exemplar. El tinc al costat. Sí, jo tampoc no el llegiré, però he volgut fullejar-lo.

Van editar aquest llibre fa quasi vint anys. A les llibreries se'n deuen haver venut ben pocs exemplars. Un cop descatalogat i després que la majoria dels exemplars s'hagin empolegat durant uns anys als prestatges del magatzem, l'editorial ha decidit enviar-los tots o quasi tots a l'autor. Quin sentit té continuar-los guardant? Si l'autor no els hagués volgut, l'altra opció era trinxar-los, que, d'altra banda, és una opció més cara.

En el seu moment, el llibre en qüestió va rebre una ajuda de l'Institut Català de les Indústries Culturals de la Generalitat de Catalunya, que l'any 2011 va ser substituït per un altre institut. Parlo de fa temps, doncs. No us diré el nom de l'editorial, però em consta que avui, com llavors, se'n distribueixen els llibres a les llibreries. Una altra cosa és que els exemplars que hi arriben hi durin gaires setmanes o que es venguin gaire. Però aquest és un problema molt més general, de molts autors,

de molts llibreters i de molts editors. La mare dels ous, com si diguéssim. Hi tornaré.

Escric això perquè fa tot l'efecte que, si ara en sabéssim les vendes, ens posaríem d'acord de seguida a dir que aquest llibre el vam pagar entre tots. Mal pagat, si voleu. Com tants i tants d'altres llibres. La primera pregunta és: per què l'autor i l'editorial van decidir editar-lo, si ja es veia a venir que no es vendria? La segona: quin sentit té que encara avui s'editin llibres que és fàcil preveure que no es vendran o que gairebé ni tan sols no es distribuïran? O que no es distribuïran gens bé? Jo diria que això últim és especialment general en els llibres que encara avui editen moltes universitats, moltes institucions públiques o oficials i també moltes entitats subvencionades com ara, per exemple, l'Institut d'Estudis Catalans. Són coses que se saben, però que generalment no es diuen. Val la pena, en tot cas, que molts d'aquests llibres arribin al mercat? Alguns sí, per descomptat, encara que sigui perquè culturalment són necessaris i perquè prestigien una cultura. Però us sembla que cal que es publiquin i que hi arribin també —o que no hi arribin gaire, si voleu— tants altres llibres de tants temes tan concrets i tan especialitzats?

I ja acabo, que ara m'embolicaria parlant del que sembla que aparentment són altres temes, però que, en el fons, és el resultat del mateix: de l'excés de tot plegat. Us parlaria que diuen que cada dia es publiquen més de cent llibres a Catalunya, més de quatre per hora. Us parlaria dels quasi mil tres-cents originals que oficialment es van presentar al darrer premi Planeta. La gran majoria no se sap qui els va escriure. La gran majoria no els veurem mai enlloc. Us parlaria de com la mateixa Editorial Planeta ha explicat que en el darrer any ha augmentat un 10 % les vendes a les llibreries, una percepció que no coincideix amb la de moltes altres editorials. A canvi de què ho han aconseguit? A canvi de quines altres contrapartides? I això just el mateix any que Edicions del Periscopi ha passat a formar part d'Edicions 62 i, per tant, de l'Editorial Planeta; sembla que perquè amb poc més d'una dotzena de novetats a l'any, no podia pagar el sou de sis persones, tot i el seu èxit indiscutible a les llibreries. En què quedem, doncs? Uns venen més, mentre que els altres resulta que no se'n surten?

